

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámítások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyilvántartásban egy sor 10 kr. — A hirdetéseket kérjük pénteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi december 11-én.

30. szám.

Versecz 1892. december 7-én.

Mindazok előtt, kik különösen a középiskolákban tanuló ifjúság testi szervezete figyelemmel kísérik, már régen felülről azon sajnós jelenség, hogy a haza reményei testileg mindinkább elsatnyúlnak, elesenyevészednek.

Ha végig tekintünk a tanuló ifjúság sorain, hány gyöngemellű, vékonykarú és lábú, meggömbült gerinczű discipulust találunk, kik éppen testi szervezeteik gyengesége folytán sokat is betegeskednek; megárt nekik a legkisebb szellőcske is.

Közüktatásügyi kormányunk már régen észrevette e bajt, igyekezett a testi nevelésre fokozódó mérvben több és több súlyt fektetni, s jelenlegi közüktatásügyi miniszterünk Csáky gróf. minden eszközt alkalmazásba vétetni kíván arra nézve, hogy az ifjúság testi nevelése javitassék s szervezete erősítessék.

A testgyakorlást, a testedzését nem csak a tanórák szűk kereteire kívánja szorítani, hanem különféle rendeletekben felhívja a tanári testületeket, hogy az ezen irányt szolgáló minden más eszközt, mint a milyenek a testedző játékok, kirándulások, úszás, vivás, koresolyázás stb. felhasználjanak a kitűzött cél elérésére.

Már a múlt télen rendeletet intézett a középiskolák igazgatói és tanári testületeihez, hogy a testedző koresolyázás gyakorlására különös gondot fordítsanak. Rendez-

zenek be mesterséges jégpályákat s utasításaihoz, mellékelte annak leírását: mint és hogyan kell azt a nyári testgyakorló téren, esetleg más alkalmas helyen elkészíttetni.

A múlt iskolai évben a rendelet egy kicsit későn érkezett, s az időjárás sem volt valami nagyon alkalmas, de a rendelet érvénye kihat a jelen iskolai évre is.

Jelenlegi időjárásunk szerfelett kedvez Halifax hiveinek, a tanuló ifjúság rajong is e szép mulatság után, — de éppen az a bökkenő, hogy legalább városunkban nincs alkalmas helye arra, hogy a miniszter intenczióihoz képest a koresolyázás által is edze, erősítse testét.

Mintha hallanánk mint vetik ellenünk, hogy tévedünk, hiszen ott van a koresolyázó egyesület mesterséges nagy jégpályája, mellette a város által furatott artézi kút, melynek bő felszálló vizével pompás jeget lehet csinálni; — ott a melegedő szoba stb. Szóval meg van minden.

Persze hogy meg van minden, de annak a szegény diáknak, mielőtt a jégpályára volna szabad tennie a lábát, 2 ft. taksát kell lefizetnie, megkell vásárolnia az egyesületi jelvényt, különben utilapot kötnek a talpa alá a koresolyázó egyesület alkalmazottjai.

Hogy ez nincs rendjén, az bizonyos. A fővárosban 8—12 helyen ren-

deznek be teljesen ingyenes jégpályát a tanuló ifjúságnak. A vidéki városok követik a példát, hogy messze ne menjünk, ott van p. u. Pancsova, hol a városi hatóság által kiküldött bizottság a szunyogsziget alsó végén az Ó-Temes torkolatától felebb eső terület alkalmas részét tűzte ki a főgymnáziumi tanuló-ifjúsága által kizárólag használandó koresolyázó és csuszkáló helyül. A pancsovai főgymn. igazgatóság intézkedése szerint tehát az ifjúság ezentúl alkalmas időjárásakor a szabad délutánokon 2—4-ig az illető szaktanár vezetése és felügyelete alatt fogja magát a koresolyázásban gyakorolni. Vasárnap nyitotta meg a zászló alatt sorakozott és dobszó mellett vígan kivonult főgymn. ifjúság a jégpályát. A szülők megnyugodva fogadhatják ez intézkedést, mert csakis azon tanulók vehetnek részt e kirándulásokon, a kiknek szülői beleegyeznek, a kiknek egészsége kifogástalan és a kik eléggé jól vannak öltözve. De idézhetnénk több várost is.

Beszéltünk e dolog felől, a helybeli koresolyázó egyesület néhány vezér egyéniségével, — ők azonban azt mondják, hogy a taksa a jégpálya fentartására szükséges. — Elhiszük, — de már azt épenséggel nem bírjuk megérteni, miért kell éppen az úgy is nagy kiadásokkal megterhelt szülők nyakába zúditani még ezt a terhet is. Hogy oda zúdul, a bizonyos, mert a diák addig ugyan nem hagy békét szüleinek, míg az obulusokat, ki nem

Tárcza.

A kórista fiú.

Ista Daudet Ernő.

(Fordítás a „Délvidék” számára.)

Ezt az elbeszélést, melyet olvastok, nem régen mondták el nekem. Hol? Mikor? Kicsoda? Az nem lényeges. Ammit mégis mondhatok, hogy elbeszélője egy jeles katonatiszt, és minthogy elbeszélését, a mint hallottam, azonnal leírtam, állíthatom, hogy minden részletében oly igaz, mintha csak őnmaga mondtatta volna nekem tollba.

„Tizenhétéves koromban, kóristafiú voltam egy nyugaton fekvő városnak löplébániáján, a hol apám adószerű szerény ténykedéseit végezte. Vagyintalan lévén és szegény asszonyt vevén nőül, foglalkozásán kívül más jövedelmi forrása nem volt, s hogy neveltetésem költségei meg ne terheljék, elhatározta, hogy manicanteriában fog engem iskoláztatni.”

„Így nevezik a kóristafiú iskoláját, a mely a legtöbb városban a templom mellé állított föl. A tanítványok, annak fejében, hogy a szertartásnál segítkeznek, akár mint énekesek, akár mint ministránsek, ingyen taníttatnak. Előnyben részesülnek azok, akik egyházi pályára szentelik magukat, mert itt készítik őket elő a szemináriumba.”

„Manicanteriánk igazgatásával megbízott vicarius csodálatos ügyességet tanúsított az előkészítés

e nemében. Barátaim közül azok, a kik ugyanakkor voltak reábizva, mikor én és a kik álhatatosan megmaradtak hivatásunkban, kitűnő papok lettek. Többen közülük püspökségre emelkedtek.”

„Nem tudom vajjon én is emelkedtem volna-e ilyen magasra. De annyi igaz, hogy a legfényesebb jövőt jósolt nekem, el lévén büvölve úgy iskolai eredményeim, mint papi képességeim által.”

„Azon időben, a melyről beszélek, tanulmányaim vége felé jártak. Még két év és a mint állította, beléphetek a szemináriumba. Mikor hallottam őt, előttem a serdülő ifjú előtt a kóristafiú érdemei egyenlők voltak a növendék érdemeivel. Reverendában és superpelliciumban senkinek sem volt nemesebb arckifejezése mint nekem. Minthogy koromhoz képest igen nagy voltam, könnyen szerepelhettem fiatal pap gyanánt. S nagy ünnepeken a legnehezebb feladat reám nehezedett. Kirendeltetvén ceremonáriusnak, kitűnően játszottam szerepemet és természetesen sokat képzeltem magamról, és hévvel iparkodtam magamra vonni a hívők dicséretteljes figyelmét, a kik előtt úgy parádroztam, mint egy szimpadon. Egy szóval, ájtatos foglalkozásaim nem voltak képesek belőlem kis szentet csinálni.”

„Kis szentet! Oh! attól távol voltam. Csak látszata volt meg nálam, az is csak az isteni tisztelet alatt. Ha levettem egyházi csuhámat, újra haszontalan semmirevaló lett belőlem, vétkes hajlamaim erőt vettek rajtam, eltelejtven csakhamar

úgy a pályámat, a melyre neveltek, mint a szerénységet, melyet a ruhának kellett volna reám adni.”

„Néhány magamfajta, szórakozásra és mulatságra vágyó dühös legényekkel, este az iskolából való hazamenet alkalmával, ráadtuk magunkat a zabolatlan pajkosságra. Ah! játékaiknak semmi papi jellege sem volt. Kapuk csengetyűinek megroggólása; az éj elközeledtével vészjeladások, azon csendes városrészek polgárainak, a melyeken hazafelé áthaladtunk; kis grizetteknak útjukban szép szavainkkal való megállítása; végtelen billardpartik sötét kávéházakban, el sem tudnók számlálni széleselyes ötleteinket.”

„Micsoda erőltetett kifogásokkal és milyen szenteskedés segítségével tudtuk azokat szüleinél és tanítóink előtt elrejtetni, ma már nem tudnám megmagyarázni.”

* * *

„A korai felfordulás e hatalma alatt, melyet lelepleztem, a nő eszméje már gyakran meglátogatott. Tizenhét éves koromban, mint említettem, már valóságos férfiu voltam, és ha templomunkba jártam szokott ájtatos nők között voltak olyanok, a kik tapasztalták ez ébredező fiatalság szenvedélyes felhevülését, azok az isteni tisztelet alatt, szerényen lesülött pilláim alól rájuk szegzett szemeim fénye által nem egyszer voltak háborgatva.”

„E korban anyámhoz gyakran járt egy fiatal asszony, egy adótisztnek a felesége. Estelle asz-

erőszakolja, mert tudja van, hogy a jégpályát használó publikum oroszánrésztől ők teszik ki. — Ha nem sikerül a szülei tárcza ellen intézett roham, más úton módon gondoskodik, a kis és nagy diák, hogy korszolási szenvedélyét kielégíthesse.

Ott a Mészits patak tökéletlenül befagyott, moslékkal és más fajta tisztátalansággal fedett medre, vagy neki vágnak a fiúk a messze fekvő kis réti csatornáknak, felügyelet, utasítás és intőszó nélkül.

Hogy mily fajta kalandokkal járnak azután az ily kirándulások — arról jobb hallgatni.

E sorok célja csak az, hogy felhívjuk az illetékes körök figyelmét e témára is.

Tapasztalásból tudjuk, hogy iskolafentartóink minden célszerű és helyes ideát pártfogolnak — középiskolai tanuló ifjúságunk érdekében sziveskedjenek ez irányban is megtenni a szükséges lépéseket.

P.

Kérelem.

Versecz város iskolaszéke az idén is ugyint más években karácsonyfát kíván felállítani a tisztelendő nővérek vezetésére bizott elemi leányiskola munkatervében oly szegénysorsu fiú- és leányövendékek számára, kiknek szülei a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még csekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk nagylelkű közönségéhez, hogy fáradozásainkat gyámolítani, a szegény gyermekek karácsonyfája számára taneszközöket, ruhákat ajándékozni, vagy bármi csekély összeg felajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A kegyes adományokat, — melyek nyilvánosan nyugtatványoztatnak — tisztelettel kérjük az úri-utczai elemi fiúiskola igazgatóságához, vagy a leányiskolába a tisztelendő főnökhöz küldeni.

Versecz, 1892. december 1-én.

A városi iskolaszék.

szonynak hívták. Szőke, mint egy érett kalász, üde mint egy rózsza, mely kinyílt. Harmadik évében ragyog, elegáns és vonzó, hullámzó alkatában, megzavart engem gyönyörű szépségével, de úgy zavart meg, hogy elvesztettem minden eszemet és hidegvéremet. És annyira kellett megbolondulnom, hogy egy ördögi eszmém támadt, a mely gyorsan vett rajtam erőt, s ördögi hatalommal uralkodott fölöttem.

Egy este történt meg velem, midőn a templom átmentem. Ó néhány lépésnyire a gyónatószéktől térdepelt, sorára várva. Magam is közelébe térdepeltem ott maradtam, elbűvölve a nagyszerű imára hajló alak által. Egyszerre láttam, a mint felkelt, apró lépéssel a gyónatószék felé ment, mintha haboznék, s azután abban a pillanatban, midőn majdnem a küszöbét érintette, visszafordult és ugyanazon úton visszamenve, gyorsan kiment.

„Elárulta magát. Miért kerülte a bűnbánat itélőszékét? Micsoda rögtöni félelem volt az, a melynek engedelmeskedett? . . . És a kísértet rágt a szívemet . . . azon kísértet, hogy megismerjem e lélek titkát, hogy behatoljak lelkiismeretébe, hogy felfedjem azt, a mit szép, fényes, tiszta szemei rejtettek, egy szóval, hogy helyettessem a gyónatószt, ha valaha visszatérne feléje . . . Nem mentegetem, nem igazolom magam . . . elmondom.”

„Az alkalom, melyet kerestem, nemsokára kínálkozott. Egy téli napon, késő alkonyatkor, egyedül voltam a néhány pillanatra őrizetemre bizott sekrestyében, midőn egy szép fiatal, feketébe öltö-

Napi hírek.

Beteg a főispán. Sajnálatos értesültünk arról, hogy Rudnai Nikolits Sándor főispán ö mélt., meghülés következtében megbetegedett s az ágyat kell őriznie. A baj nem veszélyes ugyan, de huzamosabb ideig tartó nyugalomra van szüksége a betegnek, kinek jelen állapota a legmélyebb részvétet keltette polgárságunk körében.

Iskolalátogatás. Mártonffy Márton, Temes vármegye királyi tanfelügyelője a múlt napokban városunkban időzött, hogy községi elemi nép- és polgári iskoláinkat megvizsgálja. Az eredményel, különösen a magyar tannyelvű osztályokban meg volt elégedve, s általában más osztályokban is tapasztalhatta, hogy a magyar nyelv tanításában haladás mutatkozik. Községi népiskoláink újabb időben, — (mióta a magyarul nem értő öregebb tanítók helyett ifjabb generáció került felszínre) — szép előmenetelt tettek, s ha a már nem igen nagy számú, magyarul nem értő és nem beszélő, s így a magyar nyelvet tanítani sem tudó, tanítók és tanítónők helyét oly tehetséges fiatal tanítók foglalják el, mint a minöket utóbbi időben nyert városunk — akkor elemi nép-oktatásügyünk, melyért a város oly nagy áldozatokat hozott és hoz — teljesen meg fog felelni a kivánalmaknak.

Eljegyzések. Schlemmer Ernesztin k. a. a múlt napokban eljegyezte Lafleur Mihály, bánátközlői ruhafestő. — Németh Mihály, verseczi kereskedő Janka leánya pedig Széchenyi Pal, györgyháza állomásfőnökkel váltott jegyet. — Gratulálunk.

Áthelyezés. Tresznicek István, magy. kir. honvédszázados, ki verseczi tartózkodása alatt polgárságunk intelligens részének osztatlan tisztelet és szeretetét kivívta, mint zászlóaljparancsnok Kaposvárra helyeztetett át.

Változás vasúti állomásunkon. Krucsay Károly helyett vasúti teherpénztárnokká Korányi Izso neveztetett ki Szamosújvárról.

Magyar isteni tisztelet. Róm.-kath. templomunkban a múlt csütörtökön kezdett meg a tisztán magyar nyelven folyó isteni tisztelet, melyre ezennel felhívjuk városunk magyar közönségének becses figyelmét. Ezen magyar isteni tisztelet ezentúl minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9 órakor fog megtartatni. Hála és ismeréssel adózik városunk magyarsága ngos és főtiszt. Henni Sebestyén prépost-plebánusnak, ki e szép újítást életbe léptette.

Református magyar isteni tiszteletet tart a jövő vasárnap f. hó 18-án tiszteletes Futó Zoltán, temesvári református lelkész, a főrealiskola nagy rajztermében. Ez alkalommal az úri szent vacsorát is ki fogja szolgáltatni.

Bimbóhullás. Lamos József, magy. kir. pénzügyőri biztos és családját nagy csapás érte, a mennyiben 6 éves kedves kis leányt elragadta az öldöklő torokgyík. — A szomorodott szívű szülők talájanak vigasztalást azon általános részvétben, mely feléjük fordul. A kis halott sirja felett lengjen áldás és békeség!

Nemesszívű jöltevek. Szegény ev. gyermekek számára felállítandó karácsonyfára a nemes-

zött és lefátyolozott asszony lépett be. Estelle asszony volt. Ő ismert meg engem először, s a mint hozzám szölt, megismertem őt én is.

„Miután szüleimről kérdezősködött, bevallotta, hogy gyónni akar, s mivel üresen találta a gyónatószekeket, lelkész keres.”

„Melyiket? Kérdeztem tőle.

— „Nekem mindegy”, válaszolt. „Gyónatóm néhány hét óta elhagyta a várost. Utódja az lesz, a kit a sors kiszemel.

„Elmosolygott, jóllehet, szomorú és halvány volt” a lemondás és szenvedés kifejezésével bírt, mikor beszélt. A felindulás megtörte szavaimat s reszketve azt feleltem:

— „Elküldöm önnek az első vicárius urat. Menjen a gyónatószekekhez.”

„Az első vicárius távol volt. Én tudtam azt, mivel néhány pillanat előtt láttam őt eltávozni a sekrestyével, hogy egy haldoklónak elvigye az utolsó szentségeket. De, merész szentségtörésemnek köszönhettem, Estelle asszony nem vette észre hazugságomat, és köszönettel lassan távozott.”

„Három percz múlva, felöltvén reverendámat és emperpeliciumot, nyomain indultam, az est homályával takarva, a mely lassacskán betöltötte a hajót, egy uralkodó erő által a hűtlen cselekedetre ragadtatva, melyet égővággyal kívántam véghez vinni.”

„E kritikus órában, melynek életem fölött kellett határozni, vajjon habozással és lelkiismereti

szívű jölteveket adakozásra, felkéri a helybeli ev. egyházaljárósága. Az Úr hallgassa meg a szegények könyörgését! A gyűjtéssel a polgári iskola két leányövendéke bizott meg.

Magyar czégfeliratok. Bár lassacskán, de már szaporodnak városunkban is. Ujabbán a következő magyar czégfeliratnak örvendhetnek azok, kik e csekélységnek látszó dolog horderejét megérteni bírják! „Neukomm Bálint fia, gépek- és rézárúk-gyára, vas- és ércöntödéje stb. Eljenek a derék kezdeményezők!”

A Versecz—Károlyfalval telefonvonal kiépítése — mint megbízható forrásból értesülünk — jóváhagyatott, s a kiviteli munkálatok mielőtt megkezdetnek. E hírrel kapcsolatban azt is fel-említhetjük, hogy a verseczi nagy járás egyes községeinek a helybeli szolgabírói hivatallal leendő összekapcsolásának terve a megyei közgyűlésen szóba fog kerülni, s hihetőleg el is fogadtatik.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk különféle előadásokkal összekötött tánc-mulatsága, mely a múlt szombaton tartott meg a „szőlő-venyigé”-hez címzett vendéglő nagy termében, — ismét egyike volt azon kedves emlékü mulatságoknak, melyre örömmel emlékeznek vissza mindazok, a kik benne részt vettek. Ritka szép elegáns közönség, csillogó egyenruhák sokasága s Versecz elite-hölgy-koszorújának legszebb virágai gyűltek össze ez alkalommal ismét, hogy meghallgassák az ügyesen összeállított műsort s fesztelenül áldozzanak a táncnak — Az első számot Paszku Irén k. a., Pasku Sándor, magy. kir. honvédezserecskés szellemű leányának — kitünő zongorajátéka képezte, majd Heinrich Nándor igen ügyes kísérete mellett Czvach Gy., főrealisk. tanár dalolt el egy pár tőről metszett pompás magyar nótát. Új alak volt magyar nyelvterjesztő egyesületünk előadásainak tribünjén L a c k n e r Malvin k. a., ki bájos és megnyerő modorával oly megkapó kedvességgel szavalta el V ö r ö s m a r t y „Petike”-jét, hogy egyszerre meghódította a publikumot. — Markovits György, tréfás monológja nagy derűtséget keltett, az estély fénypontja azonban mindenesetre az ezután következett szám nevezetesen Botka, magy. kir. honvéd-zászlóaljparancsnok neje, szül. Aigner Eugénia úrnő dalai képeztek. — Daczára annak, hogy gyengékedett az estély előtt, gyönyörű dalai, iskolázott szép hangja, melylyel kitudja színeznit, ki tudja emelni a zenemű minden kis részletét valóban annyira elragadták a közönséget, hogy a tapsolás ovációvá vált. A kíséretet dr. Fitz Sándor, városi főorvosunk szép leánya, K l o t i l d k. a. látta el kellő praecizitással. — Kiss József, Simon Judit-ját, azt a remek és meg-rázó erejű költeményt Petko Zoltan szavalta el mély érzéssel, majd pedig a műsor utolsó számául Heinrich Nándor játszott zongorán szebbnél szebb magyar dalokat, melyek szinte felpezsdítettek a fiatalaságot. A műsor befejezte után, az első csárdásban egy pár kivételével valamennyi leány tánczolt. Pár évvel ezelőtt, ha ráhúztak a nyúl farknyi csárdást, alig akadt 3—4 pár, a kiket ugyancsak megbamultak. Össze-foglalva mindent, az estély igen jól sikerült,

furdalásokkal kellett-e küzdenem, azt többé nem tudom. E lázas multból csak egy emlékem maradt: látom és mindig fogom magamat látni, a mint, mint valami gonosz, be akarok ülni a gyónatószekebe, bal kezemmel nyitván a kis ajtót, a mint keresztet vetek és ördökké fogom hallani az édes hangot, a mint sutlog:

— „Áldjon meg, lelki atyám, mert vétkeztem.”

S én egészen végig hallgattam a gyónást, egy becsületlen nőnek a gyónását, a ki megfélekedett kötelességéről férjének illetlen magaviselete és egy méltatlan szeretőnek égő ígéretei által, melyeket csakhamar megsértett; e történet köznapias lett volna, ha a szegény bűnösönök bánata és kétségbeesése nem nemesítette volna meg és nem tette volna drámaivá annak különböző epizódjait.

„Most bűnös viszonya meg volt törve; de lelkiismerete mindig viselte terhét, és hogy megtudja, mily alakban nyilvánuljon bánata, hogy érvényes és termékeny legyen, leborult a pap lábához, a ki képviseli e földön az ég Istenét, a minden kegyelemnek osztogatóját.”

„Igazán megható és könyörületre méltó volt e szerencsétlen teremtés ebben a zavarban, melylyel élmebe borult, részvétet gerjesztve, alázatosan és könnyekkel tele. De nem ez indított meg: de még az én gyáva ravaszágom se. Csak egy dolog lebegett előttem: az, hogy ez az asszony vétkes és első esése más vétkesre is hajlandóvá teszi őt. És akkor, ha akarom és tudom gyöngeségét és félelmét

nagy érdemére Cz v a c h Gyula, vig. biz. elnöknek s a rendező bizottságnak. — A pénztárnál felülfizettek: Osztóits J. 1 frt., Botka, m. kir. honvédszázados 2 frt. 50 kr., dr. Seemayer Károly 1 frt. 50 kr., Novakovits Julia k. a. 1 frt., Singer A. 1 frt. 50 kr., Tauber T. 50 kr., Bedő K. 1 frt., Kanizsa Teréz Ulmáról 2 frt. E.

Német műkedvelőink, az úgynevezett „Diletanten-Club” — a karácsonyi ünnepek alatt előadásra készülnek, és Schönthan „Sodoma és Gomorrha” című művét már nagyban gyakorolják. A nevezett klub a farsang alatt álarcos- és bohóczestélyt is fog rendezni.

Karácsonyi bazár. Kirchner J. E. özvegy felvételi irodájában és papirkereskedésében (az iskola-utca és Andrassy-sétány sarkán) pompás karácsonyi bazár van felszerelve. Válogatott finom kivitelű nóringeri műtárgyak, szobadíszek, tömördek képes könyv, gratuláló-kártyák, bábok, legyezők stb. Az izlésesen kiállított bazárra felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

A nagy hóviharak és hófúvások a múlt hét elején elzárták városunkat a világtól. A lapok Vasárnaptól kezdve Pénteken éjjel 12 óra tájban érkeztek meg, s tegnap reggel kaptuk azután halomszámra. Kereskedőink, különösen pedig az exportörök kétségbe voltak esve. Nálunk csak Pénteken kezdett esni a hó, de kevés, s eddig még nem teljesen fehér a határ.

Szemelvények bizonyos magyar nyelvtérjesztő egyesület „úgynevezett hivatalos lapja”-nak múlt vasárnapi számából: „Dr. Dajkovits István, . . . a múlt hetfőn nyerte meg . . . az ügyvédi oklevelet, a cenzura kitűnő kiállítás után” . . . „az nap délután csak vette meg a revolvért.” . . . „a midőn temetkezés érkezett volt a temetőbe.” . . . „a vasut építésével még a kisajátítás keresztülvitele előtt is kezd-hessenek.” . . . A Krausz és Pollák cég hintója csütörtökön elgázolta egy vattinai gazda embert, a ki csak könnyebb bőrlékaromlást szenvedett.” . . . Badenből borzasztó esetről jelentenek.”

Elveszett egy fekete bőrtárca fontos irományokkal és egy vasúti szabadjeggyel. A becsületes megtaláló, ha lapunk kiadóhivatalához juttatja, illő jutalomban részesül.

Telekkönyvi betétek szerkesztéséhez a tényleges birtokos személyazonosságát igazoló anyakönyvi kivonatok, családi értesítők és lelkészi bizonyítványok az 1889. évi 38. t. cz. 30. szakasza szerint bélyegtelenül volnának kiállítandók, a lelkészek azonban mégis vonakodnak az említett okmányokat bélyegtelenül kiállítani és pedig részben azért, mert azt hiszik, hogy az ilyen okmányokat más célokra is felhasználhatják, részben pedig azért, mert a törvénynek erre vonatkozó rendelkezését nem ismerik. A kultuszminiszter az igazságügyminiszter felszólítására most rendeletet bocsájtott ki az összes egyházi főhatóságokhoz, hogy a hatóságok alá tartozó lelkészeket az említett okmányok bélyegtelen kiállítására utasítsák és egyszersmind figyelmeztessék őket, hogy ilyen okmányoknak más célokra való felhasználását a következő zá-

hasznomra fordítani, tudván rettenetes tikkát, nem lehetne az enyém?”

„Testemben forrt a vér; szivem hevesen dobogott, részeg voltam, részeg és őült. Ezalatt elmondtam a vigasztalás és az épültség szavait, a melyekre várt. A papokkal való hosszú érintkezésem alatt megtanultam nyelvüket. Vallási teendőim gyakorlata megtanított a feloldozási formulára. Estelle asszony feloldozva, kibékülve, derűlten hagyta el a gyónatósziéket. Az elhagyott templomon keresztül a sekrestyébe jöttem. Senki sem tudhatta meg soha azt s gyalázat, a mely engem bűnössé tett.”

Az áldozatom maga sem tudta volna meg, hánéhány nappal később, nála lévén, egyedül velem, meg nem sértettem volna egy durva szerelmi nyilatkozatommal, melyet korom és ügytelenségem még sértőbbé tett. Felemelkedett s megvetőleg és büszkén mutatta nekem az ajtót. E haragja daczára ott maradtam és gúnynyal ajkamom azt mondtam neki:

— „Miért haragszik? Én nem vagyok az első, a ki így beszélt önnek, és tudok legalább egyet, a ki dicsékedhetik, hogy nagyobb tetszéssel lett meghallgatva.”

— „Ön tud egyet? kiáltott.”

— „Az ördögbe — hát azt, a ki elhagyta önt!”

„Nem végeztem be láttam a mint arca eltört, s szemei kinyitak kimondhatatlan önkívüli állapotban. Kinyújtotta karjait, mintha védekezni akarna és öntudatlanul rogyott össze a szalon szőnyegére, hol e jelenet történt.”

dék által tegyék lehetetlen: Kiállított bélyegmentesen a telekkönyvi betétek szerkesztésének céljára.

Az aninal munkás-zavargásról a következő részleteket írják: A mozgalom már november 27-én kezdődött. November 28-án két bányamunkásai megtagadták az engedelmességet, de Várady bányabiztosnak sikerült őket lecsendesíteni. 29-én azonban a mozgalom ismét kitört s most már az összes bányamunkások (2700 ember) szövetkeztek. E nagyobb mozgalom hírére ment Aninára Papp Áron, bányakapitány azon reményben, hogy sikerül a rendet helyreállítani. Az irodai helyiség előtt összegyűlt mintegy 2000 ember. Azonban a bányakapitány ama felhívására, hogy nevezék meg képviselőiket, kikkel az ügy rendezhető lesz, izgatottan azt felelték, hogy ők együttesen akarnak tárgyalni. A tömeg izgatottsága minden békés kiegyenlítést lehetetlenné tett. Több irányadó személyiség azon nézetben van, hogy a mozgalom — határozatlan szociális jellegű. A munkások jobbra külföldiek. A százkai, csiklovai román ajku munkások, kiket társaik szintén kényszerítették a strájkolásra — haza mentek s otthon várják be a mozgalom végét. Okot a strájkolásra az adott, hogy a társaság a munkabért leszállította, vagyis jobban mondva a rendszerre redukálta. Egy pár bányában különböző körülmények a munkát igen megnehezítették s azon időre, míg a nehézségeket eltávolították, a társaság nagyobb munkabért adott. Most azonban ez akadályok el vannak hárítva, a munka könnyebb, tehát a bér is a régre redukált. A munkások így is elég jól vannak fizetve. Egy ember 8 órai munkaidőre 1 forint 50 krt keres s a szorgalmasabbak 2 frton felül. Tehát alig mondható, hogy a szükség kényszerítette őket a mozgalomra. Decz. 2-án a 24 csendőr erősitésére Fehértemplomból 2 század katonaság érkezett. Decz. 3-án pedig a krassó-szőrényi alispán is a helyszínére utazott. Hogy a mozgalom túlságosan el ne mérgesdjék, minden gyülekezés, korcsmázás, szigorúan tiltott. A kohónál, gyáraknál s a vízműveknél dolgozó munkások csendesek. Az igazgatóság képviselője kijelentette, hogy a munkások kívánságait semmi esetre sem hajlandó teljesíteni.

A karácsony örömei. Bizonyára a legelső helyet foglalja el a karácsony örömei közt a kis Jézus ajándéka, az úgynevezett „kriszkindli.” Már előzőleg mennyi édes reménynek, vágyak, óhajtsáknak s utólag mennyi kedves emlékek kútforrása e nap illetve az az ajándék, melylyel szeretteinket, barátainkat e napon meglepni szoktuk. És bármily régi is e szépfamiliáris szokás, mégis mindig új marad. Ez elv alapján állva, a karácsonyi bevásárlásokat illetőleg szolgálatot kivanunk tenni, amidőn ez évben is felhívjuk olvasóink figyelmét Kertész Tódor, fővárosi cég műipari aruházara (Dorottya-utca 1. sz.), mely e téren nemcsak hazánkban páratlan, hanem bármely nagy világvárosban számottevő lenne. A cég áruinak végtelen sokaságából, — különösen az alkalmiakat — a jutányos árak illusztrálásul ideigtatunk egynehányat. Így: a karácsonyfára: eléghetetlen csillogó karácsony-

„Ah! e felejthetetlen percz! Ez tett engem becsületes emberré, megmutatva nekem magamviselőtének egész borzalmat a szerencsétlen nőben, a kit szíven sértettem meg. Midőn néhány pillanat múlva Estelle asszony visszanyerte öntudatát, egy átalakulás történt bennem. Az én bűnbánó nőm csak akkor tudta meg az igazságot és azt, hogy hogyan raboltam el tikkát, mikor ünnepélyes esküvel megfogadtam neki, hogy sohasem fogom azt elárulni.”

„E kaland után következő napon történt, hogy lemondván egyházi ambícióimról, elhatároztam, hogy katona leszek, és tizenhat éves lévén, hogy besoroztatnom magam. Anyám nagyon sirt. Atyám meg volt lepelve. De végre beleegyeztek.”

„Különbönb sohase tudták meg, hogy a kibékülésnek, becsületem visszaszerzésének és áldozathozásnak micsoda zavart gondolatai sugalták elhatározásomat.”

„Azóta kedvezett nekem a szerencse. Szép pályát futottam meg; részt vettem húsz csapatban, a halál megkímélt, jó lehet körülöttem igen sokakat ragadott el, egy szóval, boldog voltam mindig . . . igen, boldog, de csak látszólag és nem valóban.”

„Estelle asszony meghalt, kis időre rá a se-reghez való távozásom után, s habár a kegyességet egész odaáig vitte, hogy tudatta velem, a pap által, ki utolsó pillanataiban nála jelen volt, hogy megbocsátott, mindig megszálva tart az a gondolat, hogy halála előidézésében nekem részem volt.”

„Egy ilyen lelkiismereti furdalást nehéz elviselni!”

Zsévuzem.

fadiszek, gyertyácskák, lampionok, színes cse-
ngők, bonboniérek, lebegő angyalok, stb, 5, 10
krtól felfelé. Ezekből ajánlatos egy fára való
teljes kollekciót rendelni 5, 10, 15 vagy 20
frtért. Továbbá fiuk és leányoknak való min-
denféle játékok, könyvek, iskolai cikkek 40,
50 krtól felfelé, építő szekrények 35 krtól 15
frtíg, törhetetlen és francia babák 60 krtól
50 frtíg. Tombola rendezéséhez összeállított nyem-
reménytárgyak 5 frttól felfelé; berendezett já-
tékszekrények (sakk, domino, kártya) 7—90 frtíg;
meglepő és tréfás tárgyak 30 krtól 4 frtíg; tü-
relemjátékok 20—50 krtíg. Ezeken kívül: író- és
dohányzó, háztartási, varró- és toilett-cikkek,
finom bőrárak, legyezők, albumok és arckép-
keretek nagy választékban; porcellán, majo-
lika, bronz és angol ezüst-tárgyak már 30, 40
krtól fel 100 frtíg; japán, kínai és indiai árúk
10 krtól felfelé. Az újdonságok közt különösen
feltűnnek a legújabb forgalomba hozott és
máris igen kedvelt csinos alu minium-cikkek.
Továbbá teafőző, számovárok, üstök és kannák
2—45 frtíg; utazó-cikkek, torna-, vívó- és va-
dász-eszközök, korcsolyák (Rohonczy-féle híres
„Columbus” is) stb. Mindenkinek ajánljuk, hogy
kérje a cégétől nagy képes árjegyzékét s ennek
alapján tegye meg választásait, de a megren-
delést ne halassa az utolsó napokra, mert ilyen-
kor roppant sok a munka s esetleg póstai ké-
sedelem is fordulhat elő. Még csak annyit, hogy
a meg nem felelő árú a cég készséggel kicse-
réli vagy visszaváltja.

A múlt idők bűnei. Szathmáry György
„Nemzeti állam és nép nevelés” című művé-
ben elmondja mint Hunyadmegyének szülöttje
és így annak alapos ismerője, hogy azon megyé-
ben 10,000 eloláhosodott magyar lakik, kiket
400 évvel ezelőtt határőrökül a halhatatlan hős,
Hunyady János telepített oda. Nevök most
is magyar, vallásuk református, melyet azon vi-
déken magyar vallásnak neveznek, de anya-
nyelvök oláh. Szinte hihetetlen, hogy ezen ma-
gyar származású református oláhokkal magyar
papjuk csak oláh nyelven érintkezik. A templom
nyelve most is magyar, csakhogy szegények
annyit értenek belőle, mint a kathol. vallásu
hívők a latin nyelvből. Rituális nyelvűvé süllyedt
le a magyar nyelv Magyarországon! Most meg
Aradról olvassuk, hogy az ottani rendőrségnél
levő cselédkönyvek arra vallanak, hogy igen
sok, Arad megye területén lévő oláh községe-
ből Arad városba szolgálatba jövő cseléd ma-
gyar származású, de azért magyarul egy árva
szót sem tud. Hegedüs, Szigeti, Barna, Pap,
Szűcs stb. családnevek igen gyakran találhatók
a cselédkönyvekben, persze már oláhos elferdi-
tésében, de azért magyar eredetük kétséget nem
szenved. Bizony ideje már, hogy komolyan vegyük
e szót: „nemzeti népnevelés”, mert bizony meg-
eshetik, hogy ugyanazon korban, melyben min-
ket a nemzetiségek elnyomásával vádolnak, nem-
zetlenednek el a magukra hagyott magyar csa-
ládok és bizony-bizony ilyenek után nem lesz
az Istennek az a szentelt vize, mely rólunk e
nagy szegényfoltot lemossa. Itt nálunk Verse-
czen, mi is összeirtunk 10—15 családot, melyek-
nek tözsgyökeres magyar nevük van, de a csa-
ládtagok egy szót sem tudnak már magyarul.
A régi „Kiss”-ek most „Gischsch”-
irnak, a Hajduk, Horváthok, Nagyok elránczosodtak,
vagy az ötvenes és hatvanas évek híres germani-
záló iskoláiban teljesen kiölték belőlük a ma-
gyarságot. A szerb városrészen lakó verseczi
magyarság még most is, folytonosan szerbese-
dik. A Gyerekeket szerb iskolába adják, hol
tudvalevőleg talán alig akad egyetlen tanító,
vagy tanítónő, ki a magyar nyelvben járatos
lenne. Ha valaki kételkednék szavunkban, több
élő példát allithatunk elő.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jönak bizonyult bedör-
zslés, csúz, kösvény, hátfájdalmak és
megbtlések ellen a világ minden részén
el van terjedve és kttünő hatása által

→ a legjobb ←

házszer hirnevét elnyerte. A valódi
Horgony-Pain-Expeller majdnem min-
den gyógyszerárban kapható 40 kros,
70 kros és 1 frt. 20 kros tvegekben
és így a legolcsóbb

házszer.

A szegény diákok pártfogóinak figyelme. Mindazok, kik a középiskolai tanuló ifjúság testi nevelésének fontosságát elismerik s azt javítani, s a szegény diákokat pártfogolni kívánják, ezen tisztelettel felkéretnek, hogy heverő korcsolyáikat használat czéljából átengedni sziveskedjenek. A korcsolyák átadhatók bár melyik főreáliskolai tanárnak.

Irodalom.

Mi, ezen kis szekrény 5 frtba kerülne? Az átellenbeni árudában ezen összegért sokkal nagyobb szekrényt kapok! Elhiszem, válaszolá az eladó, de figyelmeztetem, hogy azok közönséges utánzatok, nálam ellenben, csakis a valódi Horgony-Kőépítőszekrényeket kapja; csak tessék elfogadni ezen szekrényt, ha valamivel kisebb is, mégis sokkal jobban fog ezen mutatni, mint a nagyobb utánzattal. A vevő elfogadta a szekrényt, de látható volt, hogy nem volt vele megelégedve. Ezen esemény eszembe jutott, midőn ez idén először mentem a karácsonyi ajándékokat megnézni és a boltokban túlyomólag a Horgony-Kőépítőszekrényeket kérni hallottam. Én ennél fogva felkerestem az esetleg ismerős urat, ki, tavaly a Horgony-Kőépítőszekrényt vette és megkérdeztem, hogy hogyan van megelégedve a kis szekrényvel. „Nagyon jól” mondá „nem gondolná az ember, hogy mennyi mulatság rejlik ebben kis szekrényben, az idén hozzávásárlom a megfelelő kiegészítőszekrényt. Valahányszor fiammal építünk, örülök, hogy annak idején az utánzatok nagysága által nem hagytam magamat tévútra vezetni, mert ismerősömnél láttam egy ilyent, de az, az én szekrényemhez képest semmi”. Néhány nap mulva volt alkalmam hasonló kedvező ítéletet a Horgony-Kőépítőszekrényekről hallani, szülők és gyermekek egyaránt gyönyörködnek a pompás épületeken és örülnek annak a berendezésnek, hogy a kő- és mintakészlet, a kiegészítőszekrények hozzávásárlása által, évről-évre nagyobbítható. Én ennél fogva ezen érdemes ajándékot a szülőknek első sorban, azon megjegyzéssel, ajánlhatom, hogy a Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrénygyár Bécsben kívánatra bárkinek szívesen küld árjegyzéket.

Megjelent a „Képes Családi Lapok Naptára” 1893 évre, tetszetős kiállítással s gazdag tartalommal, ára 60 kr., postadíjmentes megküldésénél 80 kr.; úgy e Naptárt, mint magát a „Képes Családi Lapokat” mint ez időszerint a legjobb s legelterjedtebb szépirodalmi lapot melegen ajánljuk olvasóinknak. Lapunk más helyén találják olvasóink ama szép s eleven tollal megírt beszélykét, mely a most jelzett Naptár körül játszik, s kétségkívül olvasóink figyelmét fel fogja kelteni.

Vasúti menetrend. Fehértemplom-ról érkeznek: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este. Temesvár felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben. 10.08 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 11.59 d-lben, 8.50 este. Becskerek felé indul: 5.50 regge, 2.20 délután. Jaszenováról Oravibzára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éjle 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben. 8.15 este. Vojtekről Német-Bogsán felé indul 7 reggel, 9.15 este.

Megjelent

A női szépség művészetének tankönyve, készült D. D. grófnő hátrahagyott jegyzete nyomán, kapható kizárólagosan a „Magyar Nők Lapja” kiadóhivatalában fiztve 80 kr., keménykötésben 1 frt. 20 kr-ért. Biztos utasítást ad a szépség fentartásáról, az arc, kéz, termet szépítéséről, szőval az

örök szépség tankönyve.

Mindazoknak, kik a „Magyar Nők Lapja”-ra előfizetnek, 20 kr. csomagolási és szállítási díjat mellékelnek, ingyért küldetik „A női szépség” című tankönyv.

A „Magyar Nők Lapja”-nak előfizetési ára a „Lugas” című gyermeklappal, a „Tükör előtt” című divatlappal és regénymelléklettel együtt

egész évre 6 frt. —
fél évre 3 „ —
negyed évre 1 „ 50

Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Kishid-utca.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütörtökön f. hó 8-án a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 30 kr., középszerű 6 frt. 10 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 35 kr., középszerű 5 frt. — kr., Rozs legjobb 5 frt. 20 kr., Árpa legjobb 4 frt. 80 kr., középszerű 4 frt. 40 kr., Zab 4 frt. 50 kr., Kukoricza 3 frt. 45 kr., Marhahús 54 kr., Disznóhús kilója 42 kr., Cukor, 50 kr.

Richter fele türelmi játékok: Gyötörözellek. Keresztjáték, Körrejtely, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek a kettősjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a „Horgony” gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dicséretleg elismerte a híres Richter fele

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik, sem gyermekek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Reszletesebbet erről, valamint a türelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új árjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatjuk, hogy kellő időben érdemes játékot választhassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskét alulírt cégtől ingyen és bérmentesen kapható. Mindazon kőépítőszekrények, melyek csomagolásán a „Horgony” gyárjegy hiányzik, közönséges és kiegészítésre hasznavehetetlen utánzatok; ennél fogva mindig kifejezetten csak

Richter fele Horgony-Kőépítőszekrényei kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok s melyek 35 krtól egészen 5 frt-ig sőt ezen felül is minden finomabb játékszerkereskedésben készletben tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Első oszt. magy. csász. és kir. szabadalm. kőépítőszekrénygyár Bécs, I. Nibelungengasse 4.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

- ujságok, különféle művek, röpiratok,
- árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,
- eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,
- gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,
- arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote” és „Délvidék” szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.